

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БУХГАЛТЕРІЇ

¹Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: У статті наведено переваги впровадження технологій автоматизації обліку за допомогою штучного інтелекту та роботизованої автоматизація.

Ключові слова: штучний інтелект; роботизована автоматизація; економічна вигода; економічні витрати; фінансова звітність; оптимізація закупівель.

ECONOMIC ASPECTS OF THE INTRODUCTION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ACCOUNTING

Abstract: In article presents the advantages of implementing accounting automation technologies using artificial intelligence and robotic automation.

Keywords: Artificial Intelligence; robotic automation; economic benefit; economic costs; Financial Statements; procurement optimization.

В ХХІ столітті в бухгалтерії все більшу актуальність набувають технології автоматизації обліку, такі як роботизована автоматизація (RPA – Robotic Process Automation) та штучний інтелект (AI – Intelligent Automation). Впровадження бухгалтерських технологій в діяльність економічних суб'єктів робиться не просто так. Вони мають принести певну економічну вигоду або зменшити економічні витрати, підвищити конкурентоздатність суб'єкта господарювання, порівняно з іншими фірмами (підвищення якості обліку, зменшення поточних витрат на облік, покращення умов праці бухгалтерів тощо).

RPA-рішення імітують роботу бухгалтера з інтерфейсом програми із закладеного алгоритму. Робот створює та проводить рахунок-фактуру на основі накладної. Збоку це виглядає так: курсор бігає екраном, заповнює документ, натискає кнопки. Повна ілюзія роботи бухгалтера тільки бухгалтер – відсутній. Такий варіант зазвичай використовується для роботи в старих бухгалтерських програмах, що не мають API – інтерфейсу програми, за допомогою якого програма взаємодіє з іншими програмами. Найсучасніші бухгалтерські системи вміють безпосередньо взаємодіяти з роботами. Вони легко створюють готові документи та звіти без використання графічного інтерфейсу. Впровадження RPA починається з формалізації та опису бухгалтерських бізнес-процесів. RPA-рішення не вміють аналізувати інформацію та приймати рішення.

Технології штучного інтелекту (IA) – це не автономний самостійний розум, як людський, швидше його доповнення. IA-рішення засновані на методах машинного навчання, комп'ютерному зорі та аналізі великих даних. Вони навчаються, накопичуючи досвід, але не вміють думати. Штучний інтелект, на сьогодні, чудово справляється із завданнями класифікації та прогнозування, але більшого він поки що не вміє. У бухгалтерському обліку найбільш динамічно розвиваються два IA-рішення: оптичне розпізнавання символів та машинне навчання. IA-рішення здатні керувати роботизованими процесами за допомогою RPA.

Основні переваги для підприємств, які впроваджують технології автоматизації обліку, від повної, комплексної автоматизації та інших адміністративних процесів за допомогою штучного інтелекту та роботизованої автоматизація є наступними:

1) Прозора фінансова звітність.

Тобто, використання однієї системи всіма відділами та філіями підприємства, дозволяє забезпечувати максимально прозору звітність, що задовольнить потреби як внутрішніх, так і зовнішніх споживачів, значно зменшить можливості для зловживань керівників на місцях.

2) Єдиний доступ до інформації.

Автоматично забезпечується єдиний доступ до інформації про облік, плани та активи кожному працівнику, якому наданий дозвіл на отримання цієї інформації.

3) Оптимізація закупівель та зменшення складських запасів.

У цьому випадку, чітка система планування дозволяє заздалегідь прораховувати найбільш ймовірний рівень попиту, на певному проміжку часу, та визначити оптимальний норматив запасів, що дає можливість для економії та пропозиції споживача.

4) Стандартизація виробництва з метою його прискорення.

Перевагою є створення чіткого алгоритму, що дає можливість знизити терміни виробництва робіт.

5) Зменшення трудомісткості.

Велика частка документообігу бухгалтерських проведень (особливо паперового) буде цифровізована та автоматизована, що дозволить переорієнтувати бухгалтерів на більш пріоритетні завдання при одночасному підвищенні ефективності обліку.

6) Більш детальний, автоматизований та незалежний від людини облік, завдяки якому управлінські рішення та облікова систему буде засновуватись на чітких критеріях, без зайвого втручання людини (хоча необхідні втручання можуть бути здійснені і інформація про таке втручання буде доступна всім працівникам, які матимуть відповідні дозволи).

7) Більша прозорість для третіх сторін та державного регулювання.

Це допоможе зменшити обсяги порушення законодавства та інших зловживань [1].

При дослідженні перспектив впровадження нових технологій у бухгалтерію треба розуміти, що керівництво може очікувати наступні зміни та позитивні покращення та використовувати їх як показники при оцінці альтернатив, а саме:

1) вартість та доступність програми – чим дешевше та простіше впровадження програми та її підтримка, тим більший економічний стимул її обрати;

2) потенційна економія поточних витрат за допомогою модернізації бухгалтерії – допоможе уникнути багатьох витрат, пов'язаних із помилками та відхиленнями, а також витрат, пов'язаних із великим штатом бухгалтерії тощо;

3) потенційні економічні вигоди від впровадження програми – бухгалтери зможуть зосередитись на більш складних задачах або бути пере направлені у інші сфери діяльності, що надасть підприємству можливості охопити більше видів діяльності та засобів підвищення ефективності фірми, більш детально вирішувати складні задачі;

4) норма та період окупності програми – тобто, це співвідношення вигод та витрат від впровадження програми та період за який програма окупить себе [2].

Також слід зазначити, що чим більше підприємство, тим більша потреба в автоматизації обліку та управлінні. Поєднання облікових та управлінських систем окремих відділів та філій в єдиний комплекс, дозволить вирішити питання більш ефективно, так як саме в таких підприємствах зазвичай створюється великий адміністративний апарат, який можна скоротити та зробити більш гнучким.

Отже, нами були розглянуті критерії, за якими можна оцінити необхідність та актуальність впровадження новітніх технологій в бухгалтерію підприємства і було визначено цілі його впровадження. Роботизована автоматизація дозволить бухгалтеру сконцентруватися на завданнях, у яких потрібно застосовувати професійне судження, аналізувати та інтерпретувати дані. А розвиток штучного інтелекту буде драйвером перетворення бухгалтера з виконавця бухгалтерської роботи на архітектора облікових систем та вчителем роботизованих помічників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Плекан М. В., Гайдучок Т. С., Головчак Г.В. Переваги та недоліки програм автоматизації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 3. С. 10-15.

2. Скрипник С. В., Франчук І. Б., Шепель І. В. Особливості автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 39-45.

Пісоченко Тетяна Сергіївна, кандидат економічних наук, асистент кафедри інформаційних систем і технологій, Миколаївський національний аграрний університет, Миколаїв, e-mail: pisochenko@mnau.edu.ua

Пятачук Андрій Сергійович, студент обліково-фінансового факультету, Миколаївський національний аграрний університет, Миколаїв, e-mail: gznfxer36@gmail.com

Pisochenko Tetyana S. – candidate of economic Sciences, Assistant of the Department of Information Systems and Technologies, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, e-mail: pisochenko@mnau.edu.ua

Pyatchuk Andriy S. – student of the Faculty of Accounting and Finance, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, e-mail: gznfxer36@gmail.com